# LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
# IR
# UKRAINOS MINISTRŲ KABINETO
# SUSITARIMAS
# DĖL ĮDARBINIMO IR BENDRADARBIAVIMO DARBO MIGRACIJOS SRITYJE

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Ukrainos Ministrų Kabinetas (toliau kartu – Šalys, o kiekviena atskirai – Šalis),

atsižvelgdamos į Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą,

atsižvelgdamos į abipusį norą stiprinti bei plėtoti bendradarbiavimą užtikrinant Šalių valstybių darbuotojų teisių ir interesų apsaugą bei kovojant su nelegaliu darbu,

susitarė:

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

### 1 straipsnis
### Susitarimo tikslas

Šalys siekia stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą ir teikti abipusę pagalbą užtikrindamos Šalių valstybių darbuotojų teisių ir interesų apsaugą ir kovodamos su nelegaliu darbu.

**2 straipsnis**

**Sąvokų apibrėžimai**

Šiame Susitarime vartojamos sąvokos:

1) **darbdavys** – asmuo, kurio naudai ir kuriam būdamas pavaldus fizinis asmuo pagal darbo sutartį įsipareigojo atlygintinai atlikti darbo funkciją;

2) **darbuotojas** – kaip numatyta tos Šalies valstybės teisės aktuose, Šalies valstybės pilietis, kuris įsipareigojo atlygintinai atlikti darbo funkciją kitos Šalies valstybės teritorijoje pagal darbo sutartį su darbdaviu;

3) **komandiruotas darbuotojas** – kaip numatyta tos Šalies valstybės teisės aktuose, Šalies valstybės pilietis, įdarbintas šioje valstybėje, kurį jo darbdavys siunčia laikinai dirbti į kitos Šalies valstybės teritoriją. Ši sąvoka taip pat apima Europos Sąjungos valstybių narių piliečius, teisėtai gyvenančius Lietuvos Respublikos teritorijoje, kurie įdarbinti Lietuvos Respublikoje ir kuriuos jų darbdavys siunčia laikinai dirbti į Ukrainą, jei Ukrainos ir minėtų Europos Sąjungos piliečių kilmės valstybės narės dvišaliame susitarime nenustatyta kitaip;

4) **kompetentinga institucija** – institucija, įgaliota nustatyti šio Susitarimo taikymo tvarką atitinkamos Šalies valstybės teritorijoje:

Lietuvos Respublikoje – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija;

Ukrainoje – Socialinės politikos ministerija;

5) **kompetentinga įstaiga** – Šalies valstybės institucija arba įstaiga, atsakinga už tos Šalies valstybės teisės aktų įgyvendinimą ir šio Susitarimo praktinį įgyvendinimą;

6) **leidimas dirbti** – dokumentas, suteikiantis vienos Šalies valstybės darbuotojui ar komandiruotam darbuotojui teisę dirbti kitos Šalies valstybės teritorijoje jame nurodytą laiką;

7) **teisės aktai** – Šalių valstybių teritorijose galiojantys įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai, susiję su šio Susitarimo 3 straipsnyje nurodytomis bendradarbiavimo sritimis.

**3 straipsnis**

**Bendradarbiavimo sritys**

1. Šalys bendradarbiauja Šalių valstybių darbuotojų teisių ir interesų, susijusių su įdarbinimu ir darbo sąlygomis, garantijų komandiruotiems darbuotojams užtikrinimo bei kovos su nelegaliu darbu srityse, taip pat kitose su darbo migracija susijusiose srityse.

2. Šalių bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija socialinės apsaugos srityje, taip pat taikytinų teisės aktų nustatymą socialinės apsaugos srityje reglamentuoja Lietuvos Respublikos ir Ukrainos sutartis dėl socialinės apsaugos.

**4 straipsnis**

**Kompetentingų įstaigų paskyrimas**

1. Įgyvendinant šį Susitarimą, kompetentingos įstaigos yra:

Lietuvos Respublikoje:

- Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – tarpininkavimo įdarbinant ir leidimų dirbti išdavimo klausimais;
- Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – darbo sąlygų užtikrinimo ir nelegalaus darbo kontrolės bei garantijų komandiruotiems darbuotojams klausimais;
- Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos – vizų ir leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo darbuotojams klausimais;
- Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – socialinio draudimo klausimais.

Ukrainoje:

- Valstybinė užimtumo tarnyba (centrinė įstaiga) prie Ukrainos socialinės politikos ministerijos – leidimų dirbti užsieniečiams ir asmenims be pilietybės klausimais;

- Ukrainos valstybinė darbo tarnyba – klausimais, susijusiais su darbo ir užimtumo srities teisės aktų taikymo užsieniečių ir asmenų be pilietybės darbo naudojimo srityje stebėsena;

- Ukrainos pensijų fondas – teisės aktų dėl privalomojo valstybinio pensijų draudimo taikymo klausimais;

- Ukrainos valstybinė migracijos tarnyba – Ukrainos teritorijoje gyvenančių asmenų teisinio statuso ir leidimų laikinai gyventi išdavimo klausimais.

2. Šalys raštu informuoja viena kitą apie kompetentingų įstaigų adresus ir keičiasi kita ryšiams palaikyti reikalinga informacija.

## II SKYRIUS
## ĮDARBINIMAS

### 5 straipsnis
### Leidimas dirbti

1. Vienos Šalies valstybės darbuotojai, kurie ketina dirbti kitos Šalies valstybės teritorijoje, ar, jei tai numatyta Šalies valstybės nacionalinės teisės aktuose, darbdavys, ketinantis įdarbinti kitos Šalies valstybės darbuotoją, privalo įsigyti leidimą dirbti, jeigu įdarbinimo valstybės teisės aktuose nenustatyta kitaip.

2. Vienos Šalies valstybės darbuotojai, kurie ketina dirbti kitos Šalies valstybės teritorijoje, privalo gauti vizą ar leidimą laikinai gyventi, jeigu įdarbinimo valstybės teisės aktuose nenustatyta kitaip.

3. Vienos Šalies valstybės darbuotojams, kurie ketina dirbti kitos Šalies valstybės teritorijoje, leidimų dirbti, vizų ar leidimų laikinai gyventi išdavimo sąlygas, tvarką ir terminus, atvykimą į įdarbinimo valstybės teritoriją ir buvimą joje reglamentuoja įdarbinimo Šalies valstybės teisės aktai.

4. Darbuotojas negali dirbti kito darbo, išskyrus tą, kurį jam leista dirbti pagal įdarbinimo Šalies valstybės teisės aktus.

**6 straipsnis**

**Darbo santykiai**

Vienos Šalies valstybės darbuotojams, įdarbintiems kitos Šalies valstybės teritorijoje, taikomi įdarbinimo Šalies valstybės teisės aktai.

**7 straipsnis**

**Darbo užmokestis**

1. Vienos Šalies valstybės darbuotojams, įdarbintiems kitos Šalies valstybės teritorijoje, mokamas darbo užmokestis negali būti mažesnis už tokį pat darbą pas tą patį darbdavį dirbančio įdarbinimo Šalies valstybės gyventojo darbo užmokestį, o jeigu tokio asmens nėra, įdarbinimo Šalies oficialiai paskelbtą kalendorinių metų vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) pagal atitinkamą ekonominės veiklos rūšį. Kalendorinių metų pradžioje, kol einamųjų metų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis dar nėra paskelbtas, turi būti mokamas ne mažesnis kaip praeitų kalendorinių metų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) pagal atitinkamą ekonominės veiklos rūšį.

2. Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio apskaičiavimo sąlygas ir tvarką reglamentuoja įdarbinimo Šalies valstybės teisės aktai.

**8 straipsnis**

**Darbo sąlygos ir darbo sutartis**

1. Vienos Šalies valstybės darbuotojo, įdarbinto kitos Šalies valstybės teritorijoje, darbo sutartyje turi būti aiškiai nustatytos darbo apmokėjimo sąlygos, darbo funkcija, darbovietė, nustatyta darbuotojo darbo dienos arba darbo savaitės trukmė, darbo sutarties galiojimo terminas, darbo sutarties nutraukimo tvarka, atvykimo iš gyvenamosios vietos valstybės ir grįžimo atgal išlaidų apmokėjimo tvarka ir kiti klausimai, susiję su darbuotojo darbo sąlygomis ir gyvenimu įdarbinimo valstybėje.

2. Prieš sudarant darbo sutartį darbdavys turi informuoti darbuotoją apie planuojamos sudaryti darbo sutarties nuostatas ir darbo sutarties keitimo ir nutraukimo tvarką.

3. Darbuotojas, prieš išvykdamas dirbti į kitos Šalies valstybės teritoriją, turi gauti sudarytos darbo sutarties egzempliorių arba planuojamos sudaryti darbo sutarties projektą jam suprantama kalba ir patvirtinti, kad susipažino ir sutinka su įdarbinimo ir darbo sąlygomis.

## III SKYRIUS
## DARBUOTOJŲ KOMANDIRAVIMAS

### 9 straipsnis
### Leidimas dirbti komandiruotiems darbuotojams

1. Vienos Šalies valstybės komandiruotas darbuotojas, kurį darbdavys pagal paslaugų ar rangos sutartį komandiruoja laikinai dirbti į kitos Šalies valstybės teritoriją, privalo gauti leidimą dirbti, kuris išduodamas priimančiosios Šalies valstybės teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Vienos Šalies valstybės komandiruotas darbuotojas, kurį darbdavys pagal paslaugų ar rangos sutartį komandiruoja laikinai dirbti į kitos Šalies valstybės teritoriją, privalo gauti vizą ar leidimą laikinai gyventi, jeigu priimančiosios Šalies valstybės teisės aktuose nenustatyta kitaip.

3. Vienos Šalies valstybės komandiruotam darbuotojui, kurį darbdavys komandiruoja laikinai dirbti į kitos Šalies valstybės teritoriją, leidimų dirbti, vizų ar leidimų laikinai gyventi išdavimo tvarką ir terminus, atvykimą į priimančiosios Šalies valstybės teritoriją ir buvimą joje reglamentuoja priimančiosios Šalies valstybės teisės aktai.

**10 straipsnis**

**Komandiruotės išlaidų apmokėjimas**

1. Darbdavys, kuris komandiruoja darbuotoją, komandiruotės metu komandiruotam darbuotojui moka darbo užmokestį ir dienpinigius, kurių (dienpinigių) maksimalius dydžius ir mokėjimo tvarką nustato siunčiančiosios Šalies valstybės teisės aktai. Papildomų sąnaudų, kurias patiria komandiruotas darbuotojas komandiruotės metu (pvz., transporto, kelionės, apgyvendinimo ir kitos išlaidos), kompensavimo tvarką nustato siunčiančiosios Šalies valstybės teisės aktai.

2. Komandiruotam darbuotojui išmokami dienpinigiai, jeigu jie nėra skirti darbuotojo transporto, kelionės, apgyvendinimo ar kitoms išlaidoms padengti, įskaitomi į priimančiosios Šalies valstybės darbo užmokesčio normas, nurodytas šio Susitarimo 11 straipsnio 2 dalyje.

3. Į komandiruoto darbuotojo komandiruotės laiką taip pat įeina darbuotojo kelionės į darbdavio nurodytą darbo vietą priimančiosios Šalies valstybės teritorijoje ir atgal laikas, taip pat darbuotojo kelionės į darbo vietą priimančiosios Šalies valstybės teritorijoje iš siunčiančiosios Šalies valstybės teritorijos laikas ir grįžimo į darbo vietą siunčiančiosios Šalies valstybės teritorijoje laikas.

**11 straipsnis**

**Komandiruotų darbuotojų darbo sąlygos**

1. Komandiruotam darbuotojui, neatsižvelgiant į darbo sutarčiai ar darbo santykiams taikytinus teisės aktus, komandiruotės metu turi būti taikomi priimančiosios Šalies valstybės teisės aktai, nustatantys:

1) maksimaliojo darbo laiko ir minimaliojo poilsio laiko trukmę;

2) minimaliųjų kasmetinių mokamų atostogų trukmę;

3) darbuotojų saugą ir sveikatą;

4) laikinųjų darbuotojų darbo sąlygas;

5) asmenų iki aštuoniolikos metų, nėščių, neseniai pagimdžiusių ir krūtimi maitinančių darbuotojų saugą darbe;

6) draudimo diskriminuoti darbe nuostatas.

2. Komandiruotam darbuotojui, neatsižvelgiant į darbo sutarčiai ar darbo santykiams taikytinus teisės aktus, komandiruotės metu mokamas darbo užmokestis (įskaitant padidintą apmokėjimą už viršvalandinį darbą, darbą naktį, darbą poilsio ir švenčių dienomis) negali būti mažesnis už tokį pat darbą priimančioje įmonėje dirbančio priimančiosios Šalies valstybės gyventojo darbo užmokestį, o jeigu tokio asmens nėra, už priimančiosios Šalies oficialiai paskelbtą kalendorinių metų vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) pagal atitinkamą ekonominės veiklos rūšį. Kalendorinių metų pradžioje, kol einamųjų metų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis dar nėra paskelbtas, turi būti mokamas ne mažesnis kaip praeitų kalendorinių metų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) pagal atitinkamą ekonominės veiklos rūšį.

3. Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio apskaičiavimo sąlygas ir tvarką reglamentuoja priimančiosios Šalies valstybės teisės aktai.

## 12 straipsnis
## Informavimas

1. Ukrainos darbdavys, komandiruojantis darbuotoją laikinai dirbti į Lietuvos Respublikos teritoriją, iš anksto informuoja komandiruojamo darbuotojo darbo funkcijos atlikimo vietos Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinį skyrių apie šiam darbuotojui taikomas šio Susitarimo 11 straipsnyje nustatytas darbo sąlygas Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos nustatyta tvarka.

2. Ukrainos darbdavys turi užtikrinti, kad su komandiruotu darbuotoju susiję dokumentai, iš kurių būtų galima nustatyti, ar darbdaviai tinkamai laikosi šio Susitarimo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, būtų prieinami darbo funkcijos atlikimo vietoje visą komandiruotės laikotarpį ir nedelsiant pateikiami kompetentingoms įstaigoms šių prašymu.

## IV SKYRIUS
## ŠALIŲ BENDRADARBIAVIMAS

### 13 straipsnis
### Bendradarbiavimo formos

1. Įgyvendindamos šį Susitarimą, Šalys bendradarbiauja per savo paskirtas kompetentingas institucijas ir kompetentingas įstaigas.

2. Šalių kompetentingos institucijos informuoja viena kitą apie esminius teisės aktų pakeitimus, kurie susiję su šio Susitarimo taikymo sritimi.

3. Šalių kompetentingos institucijos ar kompetentingos įstaigos, įgyvendindamos šio Susitarimo 1 straipsnyje nurodytus tikslus:

1) keičiasi informacija, reikalinga vienos iš Šalių valstybės darbuotojo ar komandiruoto darbuotojo, esančio kitos Šalies valstybės teritorijoje, tinkamai darbo teisių apsaugai užtikrinti;

2) keičiasi darbuotojų ir komandiruotų darbuotojų teisių apsaugos gerąja patirtimi, teikia pasiūlymus dėl priemonių darbuotojų teisių apsaugai gerinti;

3) organizuoja susitikimus, per kuriuos įvertina Susitarimo taikymo rezultatus ir koordinuoja jo įgyvendinimą.

4. Šalių kompetentingos institucijos ir kompetentingos įstaigos bendradarbiauja prašymų forma. Prašymai gali būti pateikiami raštu arba elektroninio ryšio priemonėmis.

5. Dokumentai, reikalingi bendradarbiaujant šio Susitarimo taikymo srityje, išduoti bet kurios Šalies valstybės teritorijoje, priimami nelegalizuoti ar kitaip specialiai nepatvirtinti.

**14 straipsnis**

**Kompetentingų įstaigų bendradarbiavimas**

1. Siekdamos užtikrinti šio Susitarimo nuostatų įgyvendinimą, Šalių kompetentingos įstaigos paskiria kontaktinius asmenis ir informuoja apie tai kitos Šalies kompetentingas įstaigas.

2. Šalių kompetentingos įstaigos bendradarbiauja šiais būdais:

1) informuoja kitos Šalies kompetentingą įstaigą apie leidimus dirbti, išduotus tos Šalies valstybės darbuotojams, įskaitant komandiruotus darbuotojus, taip pat apie darbdavius, kurie komandiruoja darbuotojus į kitos Šalies valstybę, komandiravimo sąlygas, socialinio draudimo įmokų mokėjimą.

Keitimosi informacija tvarką ir terminus nustato Šalių kompetentingos įstaigos;

2) informuoja kitos Šalies kompetentingą įstaigą apie darbuotoją ar komandiruotą darbuotoją, kurio teisės buvo pažeistos, ir teikia pagalbą sprendžiant jo tolesnio darbo ar grįžimo į pilietybės ar gyvenamosios vietos valstybę klausimą;

3) atsako į kitos Šalies kompetentingos įstaigos prašymus dėl darbuotojo įdarbinimo, jo darbo sąlygų, komandiruoto darbuotojo darbo sąlygų, pažeistų darbuotojo teisių gynimo būdų, priimtų sprendimų ir atliekamų procedūrų eigos;

4) keičiasi informacija, kuri yra svarbi nagrinėjamuose darbo ginčuose ar bylose, siekdamos užtikrinti darbuotojo ir komandiruoto darbuotojo interesų apsaugą;

5) keičiasi informacija apie tikrinimo ir darbo metodus, atitinkamų prevencinių priemonių planavimą ir vykdymą;

6) imasi būtinų priemonių darbuotojo teisėms ir teisėtiems interesams apsaugoti ir užtikrinti;

7) organizuoja specialistų mainus ir dvišalius vizitus, siekdamos pasidalyti gerąja patirtimi ar perimti kitos Šalies kompetentingos įstaigos gerąją patirtį.

**15 straipsnis**

**Keitimasis informacija**

1. Kompetentingų įstaigų prašymuose pateikti informaciją ar atlikti veiksmus turi būti nurodoma:

1) prašymą teikianti įstaiga;

2) informacija, kurią prašoma pateikti, arba veiksmai, kuriuos prašoma atlikti;

3) jeigu prašoma informacijos apie fizinį asmenį, – jo vardas ir pavardė, gimimo data arba asmens kodas;

4) jeigu prašoma informacijos apie juridinį asmenį, – jo pavadinimas, identifikacijos numeris;

5) prašymo priežastis, trumpas faktų ir aplinkybių aprašas.

2. Prašymą gavusi Šalies kompetentinga įstaiga gali paprašyti ir kitos informacijos, reikalingos prašymui įvykdyti.

3. Informacija, kuriai surinkti nereikia atlikti fizinių, juridinių asmenų patikrinimų ar atlikti kitų administracinių procedūrų (pvz., prašoma informacijos apie juridinių asmenų įsisteigimą ar komandiruoto darbuotojo įdarbinimo faktą), prašančiajai kompetentingai įstaigai pateikiama ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Kita informacija, kuriai surinkti būtina atlikti tam tikrus administracinius veiksmus (pvz., juridinio asmens tikrinimą), prašančiajai kompetentingai įstaigai pateikiama ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos.

**16 straipsnis**

**Atsisakymas teikti informaciją**

1. Šalies kompetentinga įstaiga gali atsisakyti visiškai ar iš dalies vykdyti prašymą, jeigu gautas prašymas neatitinka šio Susitarimo 15 straipsnio reikalavimų, jeigu prašymo vykdymas gali pažeisti žmogaus teises, pakenkti Šalies valstybės suverenitetui ar saugumui arba prieštarauja Šalies valstybės, kuriai pateikiamas prašymas, viešajai tvarkai.

2. Šalies kompetentinga įstaiga, atsisakiusi visiškai ar iš dalies vykdyti prašymą, per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos raštu informuoja apie tai kitos Šalies kompetentingą įstaigą, nurodydama atsisakymo priežastis.

3. Prašančioji kompetentinga įstaiga informuojama apie prašymo perdavimą vykdyti kitai Šalies kompetentingai įstaigai.

## V SKYRIUS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

### 17 straipsnis
### Asmens duomenų apsauga

1. Bet kokie asmens duomenys, kuriuos vienos Šalies kompetentinga įstaiga perduoda kitos Šalies kompetentingai įstaigai, gali būti naudojami tik šio Susitarimo tikslams. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 1981 m. sausio 28 d. Strasbūre priimta Konvencija dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108) su Europos Tarybos Ministrų Komiteto 1999 m. birželio 15 d. Strasbūre priimtais pakeitimais ir Šalių valstybių teritorijose galiojančiais teisės aktais, reglamentuojančiais teisinę asmens duomenų apsaugą.

2. Perduoti asmens duomenys turi būti tikslūs ir tik tokios apimties, kuri būtina konkrečiam tikslui ir užduočiai įvykdyti, atsižvelgiant į šio Susitarimo tikslus. Prireikus netikslūs ar neišsamūs duomenys turi būti pataisyti, papildyti, sunaikinti arba sustabdytas jų tvarkymas.

3. Perduoti duomenys sunaikinami, kai tik jie tampa nereikalingi tam tikslui, kuriam buvo perduoti. Duomenis pateikusi Šalies kompetentinga įstaiga informuojama apie jų sunaikinimą ir sunaikinimo priežastis.

4. Šalių kompetentingos institucijos ir kompetentingos įstaigos imasi tinkamų organizacinių ir techninių priemonių perduotiems asmens duomenims apsaugoti nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, praradimo, taip pat neteisėto jų tvarkymo.

5. Asmens prašymu jam turi būti suteikta informacija, kokie asmens duomenys apie jį turimi, kokiam tikslui jie naudojami ar numatoma juos naudoti. Asmens teisę gauti tokio pobūdžio informaciją reglamentuoja Šalies valstybės, kuriai pateikiamas toks prašymas, teisės aktai. Prašymas suteikti tokio pobūdžio informaciją gali būti atmestas, jei tai susiję su būtinybe įgyvendinti šį Susitarimą, užtikrinti valstybės saugumą, viešąją tvarką, nusikalstamų veikų prevenciją ir apsaugoti asmens ar trečiųjų šalių teises ir laisves.

**18 straipsnis**

**Kalba**

Įgyvendindamos šį Susitarimą Šalių kompetentingos institucijos ir įstaigos vartoja anglų kalbą.

**19 straipsnis**

**Susitarimo įgyvendinimo koordinavimas**

Susitarimo įgyvendinimo koordinavimui užtikrinti ir pasiektiems rezultatams įvertinti Šalių kompetentingų institucijų atstovai susitinka ne rečiau kaip kas dveji metai arba, Šalių kompetentingoms institucijoms susitarus, susitikimai gali vykti dažniau. Susitikimai rengiami pakaitomis – tai vienos, tai kitos Šalies valstybės teritorijoje.

**20 straipsnis**

**Išlaidos**

1. Kiekviena Šalis apmoka išlaidas, kurios susidaro jos įstaigoms taikant šį Susitarimą.

2. Pagal šį Susitarimą teikiama abipusė pagalba ir informacija yra nemokamos, tačiau jei prašymo patenkinimas lemia ypač dideles išlaidas, prašančioji ir prašomoji kompetentingos įstaigos gali susitarti dėl konkrečiu atveju taikomų išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos.

3. Šalis, siunčianti delegacijas ar pavienius ekspertus į kitos Šalies valstybės teritoriją, padengia jų kelionės, apgyvendinimo ir maitinimo išlaidas bei kitas išlaidas, numatytas siunčiančiosios Šalies valstybės teisės aktuose.

4. Šalis, priimanti kitos Šalies delegaciją ar pavienius ekspertus, padengia vertimo paslaugų ir techninio pasirengimo išlaidas priimančiosios Šalies valstybėje.

**21 straipsnis**

**Ginčų sprendimas**

Šalių nesutarimai dėl šio Susitarimo nuostatų aiškinimo sprendžiami tiesioginėmis derybomis ir konsultacijomis.

**22 straipsnis**

**Susitarimo teisinė galia**

Šio Susitarimo nuostatos neturi įtakos Šalių ar jų valstybių tarptautiniams įsipareigojimams ir teisės aktams.

**23 straipsnis**

**Susitarimo įsigaliojimas, keitimas ir nutraukimas**

1. Šis Susitarimas įsigalioja tą dieną, kai gaunamas paskutinis rašytinis pranešimas, kuriuo Šalys diplomatiniais kanalais praneša viena kitai, kad įvykdytos visos vidaus teisinės procedūros, būtinos šiam Susitarimui įsigalioti.

2. Šis Susitarimas gali būti keičiamas abipusiu rašytiniu Šalių sutarimu. Pakeitimai įsigalioja šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Pakeitimai įforminami atitinkamais protokolais, kurie yra neatsiejama šio Susitarimo dalis.

3. Šis Susitarimas sudaromas neapibrėžtam laikui. Kiekviena Šalis gali nutraukti šį Susitarimą apie tai raštu diplomatiniais kanalais pranešdama kitai Šaliai. Tokiu atveju Susitarimas nustoja galioti praėjus šešiems mėnesiams nuo pranešimo apie nutraukimą gavimo dienos.

4. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną netenka galios 1995 m. kovo 28 d. Kijeve pasirašytas Susitarimas tarp Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Vyriausybės dėl abipusio piliečių įdarbinimo.

Pasirašyta 2018 m. gruodžio 7 d. Kijeve dviem originaliais egzemplioriais lietuvių, ukrainiečių ir anglų kalbomis, visi tekstai yra autentiški. Kilus nesutarimų dėl aiškinimo, vadovaujamasi tekstu anglų kalba.

| | |
|---|---|
| **Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu** | **Ukrainos Ministrų Kabineto vardu** |
| _____ | _____ |